

Herning
Kommune

Budget 2019

GENEREL DEL

MÅL, OVERSIGTER OG BEMÆRKNINGER

Indholdsfortegnelse

Side

GENEREL DEL

Forord.....	5
Generelle bemærkninger	7
Økonomisk politik.....	33
Bevillingsregler	37
Resultatopgørelse.....	41
Hovedoversigt til budget	43
Tværgående artsoversigt til budget	45

Partierne i Herning Byråd står samlet bag Budget 2019 og overslagsårene. Et budget, som bekræfter, at kommunens økonomi er sund og robust og udgør et fornuftigt afsæt for de kommende års arbejde.

Fremtidsudsigterne for Herning Kommune er grundlæggende lyse. Befolkningstallet vokser, infrastrukturen er god, og erhvervslivet og oplevelsesøkonomien oplever fremgang. I Gødstrup er det kommende super-sygehus godt på vej, og den kommende sygehusflytning åbner for en storstilet og ambitiøs byomdannelse i det centrale Herning.

Der er således grund til optimisme. Men samtidig fastholdes med dette budget den agtpågivenhed, der er nødvendig i en tid, hvor den kommunale økonomi er under stigende pres. Og hvor en forestående udligningsreform er den store ubekendte i de kommende års kommunale økonomi.

Budgettet for 2019 og overslagsårene følger endnu et markant folkeskoleprojekt til rækken af nybyggerier, som er skudt op siden årtusindskiftet. Der afsættes således 40 millioner kroner til at begynde byggeriet af en ny Herningsholmskolen i det centrale Herning. Også skolernes talentklasser får ny hjemadresse. Budgettet reserverer 45 millioner kroner til et nyt byggeri i Holing til unge på folkeskolens ældste klassetrin med særlige talenter inden for idræt, musik og drama.

Budgettet afsætter også næsten 22 millioner kroner til at færdiggøre den vej, der binder det nye, attraktive boligområde i Tjørring sammen med Gullestrup, 55 millioner kroner til 90 nye plejeboliger og otte millioner kroner til først og fremmest vedligehold, men også anlæg, af cykelstier.

På driftssiden styrkes arbejdet med Herning-modellen med 11 millioner kroner, og handicap- og psykiatriområdet får et rammeløft på 2,5 millioner kroner årligt.

Samlet set sikrer budgettaftalen, at Herning Kommune fortsat er lokomotivet i Midt- og Vestjylland. Herning Kommune er – og skal fortsat være – et godt sted at bo, arbejde, uddanne sig og drive virksomhed.

Kommunens skatteprocent og grundskyldspromille er uændret 24,9 og 20,53

Du kan læse mere om hvilke planer, mål og visioner, der er i Herning Kommune, i budgettet.

Budgetdokumentet er struktureret på følgende vis:

- De hvide sider giver et overordnet indblik for dem, der har behov for generel viden om budgettet.
- De farvede sider giver udvalg for udvalg (farvemæssigt adskilt), serviceområde for serviceområde mulighed for at gå mere i detaljen og er for dem, der har behov for specifik viden om de enkelte områder.

Hvert serviceområde er beskrevet med følgende indhold:

- Målformuleringer (udfordringer, fokusområder og politiske årsmål)
- Driftsbemærkninger
- Bevillingsoversigt

Herudover består budgetmaterialet af en investeringsoversigt og en takstoversigt.

Lars Krarup
Borgmester

Erik Hattens
Kommunaldirektør

God læselyst.

GENERELLE BEMÆRKNINGER

1 Resumé

Budgettet for 2019 blev vedtaget af Byrådet den 9. oktober. 2018. Skatteprocenten blev fastsat til 24,9. Grundskyldspromillen blev fastsat til 5,730 for landbrug og lignende og 20,530 for øvrige ejendomme. Dækningsafgift af offentlige ejendomme blev fastsat til 10,265 promille af grundværdierne og 8,750 promille af forskelsværdien – alle uændrede i forhold til 2018.

Herning Kommune har valgt at benytte sig af det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2019 vedrørende indkomstsatten.

Budget for 2019 samt overslagsårene 2020-2022 viser et forventet samlet likviditetsunderskud inkl. forsyningsområdet på 255,5 mio. kr. Isoleret set for 2019 budgetteres med et likviditetsunderskud på 53,9 mio. kr.

1.1 Resultat af det skattefinansierede område

Indtægterne udgøre i alt 5.240,0 mio. kr.

Skatteindtægterne udgøre 3.908,5 mio. kr. og består af indkomstskatter, selskabsskatter, grundskyld og dækningsafgift.

Tilskud og udligning udgør 1331,5 mio. kr. og består af det såkaldte bloktilskud, udligning af selskabsskat, bidrag til regionerne, beskæftigelsestilskud samt diverse særtilskud.

Netto forventes renterne at medføre en indtægt på 15,3 mio. kr. Afdrag på lån er budgetteret med en udgift på 52,7 mio. kr. Optagelse af lån er budgetteret med en indtægt på 34,8 mio. kr.

Driftsudgifterne udgør i alt 5.058,3 mio. kr., hvoraf servicedriftsudgifterne udgør 3.534,1 mio. kr. Anlægsudgifterne andrager 222,2 mio. kr. inkl. jordforsyning.

På øvrige finansforskydninger er der samlet set budgetteret med en nettoudgift på 7,5 mio. kr.

Resultat af det skattefinansierede område er specificeret på de følgende sider og i nedenstående tabel.

Tabel 1.1: Resultat af det skattefinansieret område, 2019-22

I 1000 kr. i løbende priser		Budget 2019	Budgetoverslag		
			2020	2021	2022
A	Skatte indtægter	-3.908.526	-4.024.424	-4.150.818	-4.275.907
	Tilskud og udligning	-1.331.479	-1.297.175	-1.303.725	-1.297.175
	Generelle indtægter i alt	-5.240.005	-5.358.904	-5.454.543	-5.573.082
B	Renter (netto)	-15.334	-16.720	-15.594	-15.647
	Afdrag på optagne lån	52.656	54.048	55.532	54.827
	Renter og afdrag i alt	37.322	37.328	39.938	39.180
C	Servicedriftsudgifter	3.534.138	3.500.226	3.493.991	3.503.226
	Overførselsudgifter	1.148.021	1.170.137	1.183.630	1.194.453
	Udgifter til forsikrede ledige	110.604	110.604	110.604	110.604
	Aktivitetsbestemt medfinansiering	314.756	314.756	314.756	314.756
	Refusion fra den centrale refusions- ordning	-17.212	-17.212	-17.212	-17.212
	Drift af ældreboliger	-32.021	-32.021	-32.021	-32.021
	PL-reguleringer		120.892	231.265	342.501
	Driftsudgifter i alt	5.058.286	5.167.382	5.285.013	5.416.307
	D	Anlæg ekskl. jordforsyning	211.507	185.033	242.094
Jordforsyning		10.690	241	-9.453	-9.120
Lånoptagelse		-34.828	-23.519	-10.070	-34.929
Diverse finansforskydninger		7.523	29.417	29.418	31.553
Anlæg m.v. i alt		194.892	191.172	251.989	114.477
Ændringer i likvide aktiver (A-B-C-D)		50.492	36.978	122.397	-3.118

Note: Det skattefinansieret område er ekskl. forsyningsvirksomheder.

2 Forudsætning for budgettet

2.1 Pris- og lønfremskrivning

Herning Kommune anvender som udgangspunkt KL's skøn for pris- og lønudviklingen på landsplan, når pris- og lønudviklingen for de kommende år skal vurderes.

KL's skøn ultimo juni 2018 for udviklingen fra 2018 til 2019 er en udvikling i lønninger på 1,96 % og en prisudvikling på 2,01 %. I forbindelse med budgetvedtagelsen for 2018 vedrørende budgetåret 2019 blev der forventet en samlet pris- og lønstigning på 2,50 %. Skønnet for lønudviklingen var på 2,60 %, medens prisudviklingen blev skønnet til 2,16 %.

Lønfremskrivningen fra 2018 til 2019 indeholder en generel lønfremskrivning på 1,72 % for alle overenskomstgrupper og en differentieret lønfremskrivning på 0,24 %, der ikke omfatter alle overenskomstgrupper. Den differentieret lønfremskrivning består af rekrutteringspuljen og puljer til særlige formål. Udmøntningen af den differentieret lønskrivning bliver først aftalt i løbet af efteråret 2018.

Tabel 2.1: Pris- og lønskøn, 2018-2019

	Sammenvejet	Heraf løn	Heraf priser
Indarbejdet i Budget 2018 for budgetår 2019	2,50 %	2,60 %	2,16 %
KL juni 2018 for budget 2019	2,00 %	1,96 %	2,01 %
Ændringer	-0,50 %	-0,64 %	-0,15 %

Kilde: Budgetvejledning Nr. G1-3 af 29. juni 2018

Som det fremgår af tabellen ovenfor er der sket en markant nedjustering af den sammenvejede pris- og lønstigning. Lønstigningerne forudsættes at blive nedjusteret med 0,64 %, medens priserne forudsættes nedjusteret med 0,15 %.

2.2 Demografiske betingelser

Følgende afsnit beskriver de demografiske ændringer, som har konsekvenser for den økonomiske udvikling i Herning Kommune.

Det fremtidige befolkningstal er en væsentlig forudsætning for budgetlægningen i Herning Kommune. Befolkningsudviklingen i fremtiden estimeres i befolkningsprognosen, som udarbejdes hvert andet år.

Befolkningsprognosen angiver befolkningsudviklingen fordelt både på de enkelte aldersgrupper og områder i Herning Kommune. Befolkningsprognosen danner også grundlag for både elevtalsprognosen og børnetalsprognosen. Den nyeste befolkningsprognose er udarbejdet i foråret 2018.

Tabel 2.2: Befolkningsudvikling i Herning Kommune

	2018	2019	2020	2021	2022	2032	Ændring 2018-2022		Aldersfordeling	
							Antal	Procent	2018	2022
0-2 år	2.864	2.987	3.038	3.081	3.112	3.277	248	8,7%	3,2%	3,4%
3-5 år	2.927	2.887	2.937	3.022	3.130	3.373	203	6,9%	3,3%	3,4%
6-16 år	12.178	12.073	12.031	11.956	11.880	12.440	-298	-2,4%	13,7%	13,1%
17-24 år	9.307	9.358	9.316	9.348	9.350	9.349	43	0,5%	10,5%	10,3%
25-39 år	15.335	15.405	15.552	15.664	15.762	16.731	427	2,8%	17,3%	17,3%
40-59 år	24.207	24.240	24.235	24.183	24.147	23.716	-60	-0,2%	27,3%	26,6%
60-64 år	5.215	5.181	5.228	5.292	5.360	5.884	145	2,8%	5,9%	5,9%
65-74 år	9.620	9.722	9.711	9.624	9.540	10.568	-80	-0,8%	10,8%	10,5%
75-84 år	5.296	5.570	5.863	6.199	6.504	7.596	1.208	22,8%	6,0%	7,2%
85+ år	1.784	1.844	1.924	2.005	2.115	3.500	331	18,5%	2,0%	2,3%
Total	88.733	89.267	89.835	90.375	90.897	96.433	2.164	2,4%	100,0%	100,0%

Kilde: Befolkningsprognose udarbejdet foråret 2018

Ovenstående tabel tager udgangspunkt i befolkningssammensætningen i Herning Kommune pr. 1. januar 2018 og befolkningsprognosen fra foråret 2018.

Jf. Tabel 2.2 forventes der en samlet befolkningsfremgang for Herning Kommune på 2,4% frem mod 2022. Den største fremgang ses i den ældste del af befolkningen, hvor der er en stigning på henholdsvis 22,8 % for de 75-84 årige og 18,5 % for de 85+ årige. Det fremgår imidlertid også, at den yngste del af befolkningen er i fremgang, om end den ikke er lige så markant.

I Herning Kommune bliver budgetterne hvert år reguleret efter den demografiske udvikling på følgende områder: ældre-, dagtilbud og skoleområdet.

2.3 Økonomiaftalen 2019

Følgende afsnit redegør udelukkende for økonomiaftalen mellem KL og regeringen for kommunerne samlet set. I de efterfølgende afsnit beskrives konsekvenserne for Herning Kommune.

Aftalen for kommunernes økonomi for 2019 betyder et løft til både service og anlæg.

Regeringen og KL tager afsæt i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, hvor der samlet kan frigøres 1 mia. kr. i 2019, heraf frigøres 0,5 mia. kr. til bred prioritering i den offentlige sektor. Det betyder dog også, at udgangspunktet for den kommunale serviceramme skal nedreguleres med 0,5 mia. kr. Dette udgangspunkt løftes med 1,7 mia. kr. til styrket velfærd, herunder til at understøtte den nære sundhedsindsats og kommunernes arbejde med ældre borgere.

Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet bygger videre på aftalerne i henholdsvis 2017 og 2018. Programmet skal understøtte arbejdet i forhold til udviklingen af den borgernære service. Et væsentligt element er en ambition om mindre bureaukrati og enklere regulering. Initiativerne for 2019 bygger i høj grad videre på initiativerne fra 2018. Initiativerne kan placeres i tre hovedtemaer:

- Forenkling af kommunernes rammer og styrket styring
- Mere effektiv drift gennem samarbejder og nye organiseringer
- Bedre indkøb og øget digitalisering.

Det ekstraordinære finansieringstilskud fortsætter ligeledes i 2019 og er ligesom tidligere år aftalt til 3,5 mia. kr. Heraf fordeles 2,0 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår, mens de resterende 1,5 mia. kr. fordeles efter bloktilskudsnøglen.

2 Forudsætning for budgettet

2.1 Pris- og lønfremskrivning

Herning Kommune anvender som udgangspunkt KL's skøn for pris- og lønudviklingen på landsplan, når pris- og lønudviklingen for de kommende år skal vurderes.

KL's skøn ultimo juni 2018 for udviklingen fra 2018 til 2019 er en udvikling i lønninger på 1,96 % og en prisudvikling på 2,01 %. I forbindelse med budgetvedtagelsen for 2018 vedrørende budgetåret 2019 blev der forventet en samlet pris- og lønstigning på 2,50 %. Skønnet for lønudviklingen var på 2,60 %, medens prisudviklingen blev skønnet til 2,16 %.

Lønfremskrivningen fra 2018 til 2019 indeholder en generel lønfremskrivning på 1,72 % for alle overenskomstgrupper og en differentieret lønfremskrivning på 0,24 %, der ikke omfatter alle overenskomstgrupper. Den differentieret lønfremskrivning består af rekrutteringspuljen og puljer til særlige formål. Udmøntningen af den differentieret lønskrivning bliver først aftalt i løbet af efteråret 2018.

Tabel 2.1: Pris- og lønskøn, 2018-2019

	Sammenvejet	Heraf løn	Heraf priser
Indarbejdet i Budget 2018 for budgetår 2019	2,50 %	2,60 %	2,16 %
KL juni 2018 for budget 2019	2,00 %	1,96 %	2,01 %
Ændringer	-0,50 %	-0,64 %	-0,15 %

Kilde: Budgetvejledning Nr. G1-3 af 29. juni 2018

Som det fremgår af tabellen ovenfor er der sket en markant nedjustering af den sammenvejede pris- og lønstigning. Lønstigningerne forudsættes at blive nedjusteret med 0,64 %, medens priserne forudsættes nedjusteret med 0,15 %.

2.2 Demografiske betingelser

Følgende afsnit beskriver de demografiske ændringer, som har konsekvenser for den økonomiske udvikling i Herning Kommune.

Det fremtidige befolkningstal er en væsentlig forudsætning for budgetlægningen i Herning Kommune. Befolkningsudviklingen i fremtiden estimeres i befolkningsprognosen, som udarbejdes hvert andet år.

Befolkningsprognosen angiver befolkningsudviklingen fordelt både på de enkelte aldersgrupper og områder i Herning Kommune. Befolkningsprognosen danner også grundlag for både elevtalsprognosen og børnetalsprognosen. Den nyeste befolkningsprognose er udarbejdet i foråret 2018.

Tabel 2.2: Befolkningsudvikling i Herning Kommune

	2018	2019	2020	2021	2022	2032	Ændring 2018-2022		Aldersfordeling	
							Antal	Procent	2018	2022
0-2 år	2.864	2.987	3.038	3.081	3.112	3.277	248	8,7%	3,2%	3,4%
3-5 år	2.927	2.887	2.937	3.022	3.130	3.373	203	6,9%	3,3%	3,4%
6-16 år	12.178	12.073	12.031	11.956	11.880	12.440	-298	-2,4%	13,7%	13,1%
17-24 år	9.307	9.358	9.316	9.348	9.350	9.349	43	0,5%	10,5%	10,3%
25-39 år	15.335	15.405	15.552	15.664	15.762	16.731	427	2,8%	17,3%	17,3%
40-59 år	24.207	24.240	24.235	24.183	24.147	23.716	-60	-0,2%	27,3%	26,6%
60-64 år	5.215	5.181	5.228	5.292	5.360	5.884	145	2,8%	5,9%	5,9%
65-74 år	9.620	9.722	9.711	9.624	9.540	10.568	-80	-0,8%	10,8%	10,5%
75-84 år	5.296	5.570	5.863	6.199	6.504	7.596	1.208	22,8%	6,0%	7,2%
85+ år	1.784	1.844	1.924	2.005	2.115	3.500	331	18,5%	2,0%	2,3%
Total	88.733	89.267	89.835	90.375	90.897	96.433	2.164	2,4%	100,0%	100,0%

Kilde: Befolkningsprognose udarbejdet foråret 2018

Ovenstående tabel tager udgangspunkt i befolkningssammensætningen i Herning Kommune pr. 1. januar 2018 og befolkningsprognosen fra foråret 2018.

Jf. Tabel 2.2 forventes der en samlet befolkningsfremgang for Herning Kommune på 2,4% frem mod 2022. Den største fremgang ses i den ældste del af befolkningen, hvor der er en stigning på henholdsvis 22,8 % for de 75-84 årige og 18,5 % for de 85+ årige. Det fremgår imidlertid også, at den yngste del af befolkningen er i fremgang, om end den ikke er lige så markant.

I Herning Kommune bliver budgetterne hvert år reguleret efter den demografiske udvikling på følgende områder: ældre-, dagtilbud og skoleområdet.

2.3 Økonomiaftalen 2019

Følgende afsnit redegør udelukkende for økonomiaftalen mellem KL og regeringen for kommunerne samlet set. I de efterfølgende afsnit beskrives konsekvenserne for Herning Kommune.

Aftalen for kommunernes økonomi for 2019 betyder et løft til både service og anlæg.

Regeringen og KL tager afsæt i moderniserings- og effektiviseringsprogrammet, hvor der samlet kan frigøres 1 mia. kr. i 2019, heraf frigøres 0,5 mia. kr. til bred prioritering i den offentlige sektor. Det betyder dog også, at udgangspunktet for den kommunale serviceramme skal nedreguleres med 0,5 mia. kr. Dette udgangspunkt løftes med 1,7 mia. kr. til styrket velfærd, herunder til at understøtte den nære sundhedsindsats og kommunernes arbejde med ældre borgere.

Moderniserings- og effektiviseringsprogrammet bygger videre på aftalerne i henholdsvis 2017 og 2018. Programmet skal understøtte arbejdet i forhold til udviklingen af den borgernære service. Et væsentligt element er en ambition om mindre bureaukrati og enklere regulering. Initiativerne for 2019 bygger i høj grad videre på initiativerne fra 2018. Initiativerne kan placeres i tre hovedtemaer:

- Forenkling af kommunernes rammer og styrket styring
- Mere effektiv drift gennem samarbejder og nye organiseringer
- Bedre indkøb og øget digitalisering.

Det ekstraordinære finansieringstilskud fortsætter ligeledes i 2019 og er ligesom tidligere år aftalt til 3,5 mia. kr. Heraf fordeles 2,0 mia. kr. på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår, mens de resterende 1,5 mia. kr. fordeles efter bloktilskudsnøglen.

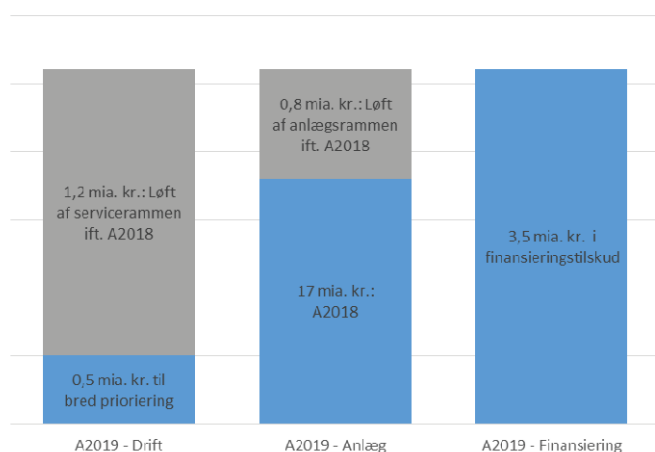
Samlet udgør den kommunale serviceramme således 251,9 mia. kr. Derudover kommer reguleringer i henhold til DUT-princippet.

Derudover prioriteres 0,6 mia. kr. i 2019 til målrettede løft af bedre bemanning i hjemmeplejen og på plejehjem, en værdig død og bedre hjælp til pårørende som forudsat med finansloven for 2018. Endvidere omlægges puljen til klippekort til ekstra hjælp til plejehjemsbeboere på 380 mio. kr. til bloktilskuddet i 2019.

Samtidig løfter aftalen også kommunernes mulighed for at investere, da rammen løftes til 17,8 mia. kr. på anlæg, hvilket er et løft i forhold til aftalen i 2018. De kommunale investeringers primære hensyn er at understøtte den borgernære velfærd. Der afsættes således to lånepuljer på henholdsvis 250 mio. kr. og på 400 mio. kr. Puljerne er målrettet til investeringer med effektiviseringspotentiale eller et behov for større strukturelle investeringer på det borgernære område. Desuden findes en lånepulje til investeringer på det ordinære område på 200 mio. kr.

Nedenstående figur viser de væsentligste ændringer for aftalen i 2019 i forhold til servicerammen, anlæg og finansiering.

Figur 1: Oversigt over aftalen ift. drift, anlæg og finansiering

Aftalen er, ligesom tidligere, betinget af efterlevelsen af budgetloven. Kommunernes regnskabsresultat for 2017 og de seneste års overskridelser af de aftalte anlægsrammer svækker troværdigheden om aftalesystemet og styringen af den samlede offentlige økonomi. Derfor er parterne enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen for 2019, at både den aftalte kommunale serviceramme og anlægsramme i 2019 overholdes i budgetterne og regnskaberne.

Af hensyn til de offentlige finanser og efterlevelse af budgetloven er der fastsat et loft over de kommunale investeringer i 2019. 1 mia. kr. af kommunernes bloktilskud er betinget af, at kommunernes budgetterede anlægsudgifter holder sig inden for den aftalte anlægsramme under hensyn til det samlede budgetniveau for drift- og anlægsudgifter. Desuden er der 3 mia. kr. af kommunernes bloktilskud, som er betinget af kommunernes aftaleoverholdelse i budgetterne for serviceudgifterne i 2019.

Der ligger en ambition i regeringen om, at skatten skal sænkes. Der etableres derfor en tilskudsordning til skattenedsættelse på 250 mio. kr. Tilskudsprocenten kan højst udgøre 75 pct. af provenutabet i 2019, 50 pct. i 2020 og 2021 og 25 pct. i 2022. Hvis der gennemføres skattenedsættelser på over 250 mio. kr., nedsættes tilskudsprocenten. Sættes skatten op under kommunerne som ét, så vil det betyde en modgående regulering af bloktilskuddet svarende til overskridelsen.

Desuden afsættes en lånepulje på 500 mio. kr. med henblik på styrkelse af likviditeten i vanskeligt stillede kommuner.

Samtidig tilkendegiver regeringen, at der etableres en overgangsordning for de kommuner, der fra 2019 vil blive ramt af tab som følge af den revision af uddannelsesstatistikken, der er gennemført i 2017. Der etableres en statsligt finansieret overgangsordning, hvor kommuner kompenseres fuldt ud for tabet i 2019 og 2020.

Afslutningsvis er det også værd at fremhæve, at Regeringen og KL er enige om, at der foretages en midtvejsvurdering af skønnene for udgifterne til indkomstoverførsler i 2019. Der foretages desuden en midtvejsregulering vedrørende 2018 på 2,9 mia. kr. som følge af ændrede skøn for overførsler samt pris- og lønudvikling.

Fokusområder i aftalen om kommunernes økonomi for 2019

Sammenhængende indsats fra barn til voksen

Regeringen og KL er i regi af Sammenhængsreformen enige om at sætte en fælles retning for en sammenhængende indsats for læring fra barn til voksen. Der vil være fokus på en bedre overgang fra barn til voksen og et højere ambitionsniveau for udsatte børn og unges læring.

Der skal arbejdes mere aktivt for at højne kvaliteten af dagtilbud i de kommende år. Som en forudsætning for den fortsatte kvalitetsudvikling på dagtilbudsområdet er der enighed om at igangsætte et samarbejde om brug af data på dagtilbudsområdet. Udgangspunktet for samarbejdet er at identificere faktorer, der kendetegner dagtilbud af høj kvalitet. Desuden ønskes det at fastholde en fortsat opmærksomhed på mængden og tilrettelæggelsen af dokumentation i dagtilbud.

Alle børn, der går i den danske folkeskole, skal mødes af en skole, hvor både trivsel og det faglige niveau er højt, og hvor alle elever udfordres, så de bliver så dygtige, de kan. Folkeskolen løfter i høj grad disse målsætninger og er inde i en positiv udvikling. For de børn, der har behov for en særlig indsats, skal der samarbejdes om at styrke de inkluderende læringsmiljøer med udgangspunkt i anbefalingerne fra ekspertgruppen for inklusionseftersynet.

Den nære sundhed

Siden kommunalreformen har kommunerne styrket forebyggelsesindsatsen på sundhedsområdet samt udviklet og udbygget det nære sundhedsvæsen. Udviklingen har betydet, at kommunerne løfter flere opgaver og dermed aflaster det specialiserede sygehusvæsen. En fortsat udbygning af det nære sundhedsvæsen og et styrket samarbejde mellem kommuner, almen praksis og sygehuse er vigtigt for at sikre en sammenhængende og omkostningseffektiv håndtering af blandt andet ældre og mennesker med kroniske sygdomme eller psykiske lidelser.

Der vil i 2018 blive præsenteret en samlet sundhedsreform, der bl.a. vil indeholde rammen for en national kvalitetsplan for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen. Kvalitetsplanen, som skal pege flere år frem, skal bl.a. understøtte systematisk og ensartet kvalitetsarbejde med de sundhedsfaglige indsatser i kommunerne. Sundhedsreformen indgår også som en delreform i Sammenhængsreformen.

En sammenhængende social indsats

En række kommuner oplever i stigende grad styringsudfordringer på det specialiserede socialområde. De økonomiske rammer nødvendiggør, at kommunerne fortsat har fokus på at styre udgifterne. Samtidig er der enighed om at videreføre det fælles analyseprogram på det specialiserede social-

område, der bl.a. skal identificere initiativer, der kan medvirke til dels at understøtte den faglige udvikling på det specialiserede socialområde, dels at understøtte kommunernes prioriteringsmuligheder på området.

En helhedsorienteret indsats

Indsatser for borgere med komplekse og sammensatte behov, som har brug for hjælp til at mestre eget liv og blive en del af arbejdsfællesskabet, er i mange tilfælde flerstrengt og går på tværs af bl.a. beskæftigelses-, social- og sundhedsområdet.

En række kommuner har i en længere årrække arbejdet på at tilrettelægge en koordineret og sammenhængende indsats for borgerne, der kan hjælpe den enkelte til at deltage i fællesskabet og leve et selvstændigt liv med job eller uddannelse.

Den store variation i målgrupper kombineret med en kompleks og sektoropdelt lovgivning kan dog udgøre en udfordring for kommunerne i forhold til at levere en helhedsorienteret og virksom indsats for borgeren og samtidig styre udgifterne. I forlængelse heraf er der et potentiale for en mere effektiv organisering og tværgående koordination af indsatserne i kommunerne.

Vækst og beskæftigelse i hele Danmark

Fundamentet for en effektiv beskæftigelsesindsats er et stærkt lokalpolitisk fokus og frirum til at skabe resultater for den enkelte borger. Det understøttes af et refusionssystem med klare økonomiske incitamenter hos den enkelte kommune til at forebygge langvarig offentlig forsørgelse og at gennemføre en effektiv indsats.

Der er et stort potentiale ved en gennemgribende forenkling af beskæftigelsesindsatsen. Udgangspunktet for en ny beskæftigelseslov er, at hovedparten af reglerne skal være fælles for alle målgrupper, og at kun få særlige regler skal gælde for et mindre antal hovedmålgrupper. En forenklet beskæftigelsesindsats er en del af Sammenhængsreformen og har til formål at reducere bureaukratiet samt give kommunerne mere frihed til lokale og effektive løsninger.

Udvikling i den almene boligsektor

Kommunerne spiller i dag en nøglerolle i udviklingen af den almene boligsektor. Det er således kommunerne, der beslutter, hvor mange nye almene boliger der skal bygges, ligesom kommunerne har et medansvar for at sikre velfungerende almene boligafdelinger med den rette sammensætning af små og større boliger.

I de senere år har en kombination af stigende priser og boligstørrelser – både i den almene boligsektor og på boligmarkedet generelt – skabt en øget efterspørgsel efter små og mellemstore boliger. Derfor differentieres det kommunale grundkapitalindskud efter den gennemsnitlige boligstørrelse for familieboliger således, at kommunerne i højere grad opfører mindre og billigere boliger til gavn for de målgrupper, som har særligt behov herfor.

Øvrige områder

Det offentlige køber hvert år ind for omkring 300 mia. kr. Kommunerne har de senere år effektiviseret deres indkøb markant og derigennem frigjort ressourcer til borgernær service. Der er enighed om, at der er potentiale for yderligere effektiviseringer af indkøbet på tværs af den offentlige sektor gennem den fortsat store indsats inden for sektorerne, gennem øget samarbejde og en god arbejdsdeling på tværs af sektorer samt gennem digitalisering af indkøbet.

Det er væsentligt at understøtte forretningsgrundlaget for Udbetaling Danmark og grundlaget for fortsatte gevinstrealiseringer til gavn for kommuner og stat. Rammerne herfor, vil derfor i efteråret 2018 blive drøftet, herunder bl.a. rammerne for fortsatte effektiviseringer af driften mv. Der pågår

desuden et arbejde med overflytning af den fulde administration af særlig støtte fra kommunerne til Udbetaling Danmark

Det etablerede partnerskab om udvikling af økonomistyring i kommunerne, som skal kortlægge og udbrede eksempler på god styrings-praksis videreføres.

3 Indtægter

Herning Kommunes indtægter på det skattefinansierede område består primært af skatter og tilskud fra staten – det såkaldte bloktilskud. På driftssiden er der blandt andet indtægter fra børnepasning, betaling for madservice og øvrige mindre brugerbetalingsområder. På anlægssiden stammer de største indtægter fra salg af grunde og ejendomme.

Der er ved budgetvedtagelsen i 2019 valgt statsgaranti. Det betyder, at indtægterne i 2019-2022 fordeler sig, som det fremgår af nedenstående tabel. De næste afsnit uddyber henholdsvis skatter og tilskud.

Tabel 3.1: Statsgaranti, 2019-2022 (løbende priser)

Statsgaranti, 1.000 kr.	2019	2020	2021	2022
Antal indbyggere	89.054	89.762	90.302	90.823
Skatter	3.908,5	4.024,4	4.150,8	4.275,9
Tilskud/udligning	1.331,5	1.304,5	1.283,7	1.282,2
I alt, statsgaranti	5.240,0	5.328,9	5.434,5	5.558,1

3.1 Skatter

Skatterne består af indkomstskat, grundskyld, selskabsskat, dækningsafgift af offentlige ejendomme og dødsbopbeskatning.

Det statsgaranterede udskrivningsgrundlag i 2019 udgør 14.143,5 mio. kr. Det garanterede udskrivningsgrundlag for 2019 er beregnet ud fra udskrivningsgrundlaget for 2016, som er opgjort ved den endelige maj-afregning for indkomståret 2016 korrigeret for større lovændringer siden 2016. Derefter opgøres garantiprocenten, som væksten fra det korrigerede udskrivningsgrundlag i 2016, til det skønnede niveau i 2019. Garantiprocenten for 2019 er fastsat til 11,1%.

De enkelte poster gennemgås nedenfor.

Tabel 3.2: Sammensætning af skatteindtægter, 2019-2022 (statsgaranti)

1.000 kr. netto i løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2019	2020	2021	2022
Indkomstskat	-3.521.743	-3.611.156	-3.722.968	-3.832.362
Afregning vedr. det skrå skatteloft	330	339	348	357
Dødsbopbeskatning	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Selskabsskat	-93.156	-102.472	-98.270	-94.339
Grundskyld øvrige ejendomme	-237.641	-251.900	-267.518	-283.836
Grundskyld produktionsjord	-18.854	-19.646	-20.490	-21.371
Dækningsafgift af offentlige ejendomme	-14.194	-15.046	-15.979	-16.953
Forskelsværdier	-21.268	-22.544	-23.941	-25.402
Skatter i alt	-3.908.526	-4.024.425	-4.150.818	-4.275.906

Indtægterne for årene 2019-2022 tager udgangspunkt i KL's budgetlægningsmodel. Modellen validerer oplysninger fra SKAT og foretager en fremskrivning, som er baseret på KL's vurdering af udviklingen i udskrivningsgrundlaget.

Nedenstående tabel viser det anvendte udskrivningsgrundlag for indkomstskat og afgiftspligtige grundværdier.

Tabel 3.3: Udskrivningsgrundlag og grundskyldspromille (statsgaranti), 2019-2022

1.000 kr. netto i løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2019	2020	2021	2022
Udskrivningsgrundlag, indkomstskat:				
Statsgaranteret udskrivningsgrundlag	14.143,5			
Skøn over udskrivningsgrundlag:				
Statsgaranti		14.502,6	14.951,7	15.391,0
Skatteprocent	24,9	24,9	24,9	24,9
Forudsat stigningsprocent		2,48	3,00	2,85
Afgiftspligtige grundværdier:	14.865,7	15.698,4	16.606,5	17.555,2
Øvrige grunde	11.575,3	12.269,8	13.030,6	13.825,4
Grundskyldspromille, øvrige	20,53	20,53	20,53	20,53
Produktionsjord	3.290,3	3.428,5	3.576,0	3.729,7
Grundskyldspromille, produktion	5,73	5,73	5,73	5,73
Dækningsafgift offentlige ejendomme	1.382,7	1.465,7	1.556,6	1.651,6
Promille for offentlige ejendomme	10,265	10,265	10,265	10,265
Forskelsværdier	2.430,6	2.576,4	2.736,2	2.903,1
Promille for forskelsværdier	8,75	8,75	8,75	8,75
Forudsat stigningsprocent		5,30	5,47	5,40

Det skrå skatteloft

Kommunen skal medfinansiere det skrå skatteloft, hvis kommunen har sat eller sætter skatten op i forhold til niveauet i 2007, og hvis udskrivningsprocenten overstiger grænsen på den aktuelle medfinansieringsgrænse på 24,87 pct. Begge de nævnte betingelser skal være opfyldt samtidigt for, at en kommune kan blive omfattet af medfinansieringen af det skrå skatteloft. Herning Kommune er omfattet af medfinansieringen af det skrå skatteloft. I 2019 udgøre finansieringen 330.000 kr.

Ejendomsskatter og grundskyld

Der opkræves grundskyld af afgiftspligtige ejendomme beliggende i kommunen. Sm det fremgår af ovenstående tabel 3.3 udgør udskrivningsgrundlaget for produktionsjord mv. 3.290,3 mio. kr. og for øvrige ejendomme 11.575,3 mio. kr. Promillen udgør 5,73 for produktionsjord mv. og 20,53 for øvrige ejendomme. Den samlede indtægt på grundskyld er for 2019 budgetteret til en indtægt på 256,5 mio. kr.

Ejendomsbeskatningen har været i fokus de seneste år. Der er i maj 2017 indgået en boligaftale. Hovedelementerne i aftalen og dens betydning gennemgås nedenfor.

Den midlertidige indefrysingsordning 2018-2020

Kommunen skal altså budgettere en forventet stigning i ejendomsskatterne i 2018 - som vanligt. Indefrysingsordningen vil indebære, at stigninger med afsæt i reguleringsprocenten skal indefrysnes som gæld på ejendomme, hvor de indefrosne beløb vil være kommunale tilgodehavender. KL vil drøfte likviditetsvirkninger heraf med Skatteministeriet.

Boligskattestoppet ophæves fra 2021

En grundlæggende ændring med boligskatteaftalen er, at boligskattestoppet fra 2001 ophæves. 2001-Skattestoppet består dels i en nominal fastlåsning af ejendomsværdiskatten, dels i en stigningsbegrænsning ved den såkaldte reguleringsprocent på grundskylden. Fremadrettet ophæves skattestoppet og erstattes for grundskyldens vedkommende af især skatterabat for boligejere ved henholdsvis stigningsbegrænsningen for lejeboliger med flere samt af indefrysningens ordning.

Statslig beregning af grundskyldspromiller i 2021 og forbud mod stigning i 2021-2025

Aftaleparterne vil fastsætte hver enkelt kommunes grundskyldspromille i 2021, så provenuet fra grundskylden i 2021 i kommunen ved anvendelse af nye vurderinger (før skatterabat) svarer til provenuet under gældende regler. Desuden reduceres loftet over grundskyldspromillen fra 34 til 30 promille, mens undergrænsen på 16 promille afskaffes.

Skatteministeriet skønner foreløbigt, at den landsgennemsnitlige promille derved reduceres fra pt. ca. 26 til knap 16. Satserne fastsættes ved lov i foråret 2020.

Endeligt må kommunerne ikke hæve grundskyldspromillen i 2021-2025. Kommunerne må dog godt sænke den.

Dækningsafgifter

Den kommunale dækningsafgift kan opkræves af dels offentlige ejendomme dels visse erhvervsjendomme. Der opkræves i Herning Kommune alene dækningsafgift af offentlige ejendomme. Dækningsafgiften udskrives på grundlag af grundværdi samt forskelsværdi (bygningstværdi). De afgiftspligtige grundværdier vedrørende dækningsafgiften udgør 1.382,8 mio. kr., og 2.430,6 mio. kr. vedrørende forskelsværdierne. Det forudsættes, at der fortsat opkræves 10,265 promille i dækningsafgift og 8,75 promille i forskelsværdier. Dækningsafgiften af offentlige ejendomme er i den foreløbige opgørelse for 2019 budgetteret til en indtægt på 39,6 mio. kr.

Selskabsskatter

Skattepligtig selskabsindkomst beskattes med 22 %. For at modvirke at kommunerne mister provenu, øges kommunernes andel af selskabsskatten frem mod 2017, således at kommunernes andel alt andet lige forbliver uændret. For kommunerne under ét kompenseres provenutabet ved et højere balancetilskud. Udligningen af selskabsskat med 50 % medvirker desuden til at mindske effekten for den enkelte kommune.

Som det fremgår af tabellen nedsættes selskabsskattesatsen fra 24,5 % i 2014 til 22 % fra 2016 og frem. Modsat forhøjes kommunernes andel fra 13,68 % i 2014 til 15,24 % i 2016.

Tabel 3.4: Indfasning af ændringer i selskabsskatten, 2014-2019

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Selskabsskattesats	24,50 %	23,50 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %	22,00 %
Kommunernes andel	13,68 %	14,27 %	15,24 %	15,24 %	15,24 %	15,24 %

Selskabsskatten afregnes tre år bagud, således at provenuet fra selskabsskat for indkomståret 2016 afregnes i 2019. Derfor er provenuvurderingen for kommunernes andel af selskabsskatten i 2019-2022 baseret på tal for selskabsskatten i 2016 og statslige skøn over væksten i selskabsindkomsterne i 2016-2019.

Primærkommunerne modtager 3/25 af den selskabsskat, der beregnes efter selskabsskatteloven. Den kommunale del af et selskabs skat tilfalder den eller de kommuner, hvori selskabet driver virksomhed. Hvis et selskab driver virksomhed i flere kommuner, fordeles indkomstskatten i forhold til nettoindtægten i selskabets forskellige afdelinger. Kan nettoindtægten ikke umiddelbart opgøres, sker fordelingen i forhold til lønsummen.

For kommunerne under ét kompenseres provenutabet ved et højere balancetilskud. Udligningen af selskabsskat med 50 % medvirker desuden til at mindske effekten for den enkelte kommune.

Provenuvurderingen i 2020-2022 er baseret på det statslige skøn over væksten i selskabsindkomsterne.

Tabel 3.5: Skøn over vækst i selskabsskatter, 2019-2022

	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022
Skønnet vækst	22,7 %	10,0 %	-4,1 %	-4,0 %

Kilde: Budgetvejledningen 2019 (G. 1-3), s. 50

Tabellen ovenfor illustrerer KL's forventninger til udviklingen i budgetperioden.

3.2 Tilskud og udligning

Tilskuds- og udligningssystemet består af et bloktilskud samt en landsudligning, en hovedstadsudligning og en tilskudsordning for kommuner med højt strukturelt underskud. Herudover udmeldes der separat beskæftigelsestilskud samt visse særlige tilskuds- og udligningsordninger af mindre omfang.

Udligningssystemet forklares nærmere i den følgende faktaboks.

Tilskud og udligning består af hovedposterne, som det ses i tabel 3.6, nedenfor.

Tabel 3.6: Tilskud og udligning, 2019-2022 (statsgaranti)

1.000. kr. netto, løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2019	2020	2021	2022
Udligning og generelle tilskud	-1.010.772	-1.033.815	-1.038.684	-1.051.551
Statstilskud	-87.845	-76.914	-76.267	-75.265
Udligning af selskabsskat	-23.425	-26.056	-25.037	-24.120
Udligning og tilskud – udlændinge	11.683	12.185	12.556	12.935
Udviklingsbidrag til regionerne	12.022	10.008	10.264	10.523
Beskæftigelsestilskud	-110.604	-112.816	-115.072	-117.374
Tilskud til generel løft af ældreplejen	-11.094	-11.372	-11.633	-11.901
Tilskud til styrket kvalitet i ældreplejen	-14.868	-15.239	-15.590	-15.949
Tilskud til bedre dagtilbud	-8.832	-9.053	-9.261	-9.474
Ekstraordinært finansieringstilskud	-81.336	-65.000	-35.000	-15.000
Overgangstilskud (Uddannelsesstat.)	-6.408	-6.408	0	0
Tilskud og udligning i alt	-1.331.479	-1.334.480	-1.303.725	-1.297.175

Statstilskuddet udgør 87,8 mio. kr. i 2019. Som det fremgår af tabel 3.6, sker der et fald i statstilskuddet over årene. Det skyldes, at balancetilskuddet reduceres i årene. Balancetilskuddet afbalancerer kommunernes skønnede udgifter og indtægter i budgetperioden. I forudsætningerne forventes det, at skatteindtægterne stiger mere end udgifterne på landsplan.

Der er i lighed med tidligere år jf. økonomiaftalen for 2019 indlagt et ekstraordinært finansieringstilskud på 3,5 mia. kr. på landsplan.

De 3,5 mia. kr. fordeles med 1,5 mia. kr. som grundtilskud til alle kommuner efter indbyggertal. De resterende 2 mia. kr. fordeles på baggrund af kommunernes grundlæggende økonomiske vilkår, hvoraf 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et strukturelt underskud pr. indbygger over landsgennemsnittet, og 1 mia. kr. fordeles efter indbyggertal til kommuner med et beskatningsgrundlag (statsgaranti) under 179.200 kr. pr. indbygger. Det samlede tilskud for Herning Kommune udgør i 2019 ca. 81,4 mio. kr. Endvidere er der indarbejdet en forventet indtægt på 65,0 mio. kr. i 2020, 35,0 mio. kr. i 2021 og en 15,0 mio. kr. i 2022.

Desuden modtager Herning Kommune i 2019 og 2020 et overgangstilskud på 6,4 mio. kr., som gives i forbindelse med revision af uddannelsesstatistikken, som blev gennemført i 2017.

Fakta: Tilskud og udligning

Bloktilskud fordeles efter indbyggertal

Bloktilskud fordeles som hovedregel efter indbyggertal i stedet for beskatningsgrundlag. Hensigten er, at kompensation for nye opgaver i højere grad end tidligere skal afspejle kommunens faktiske udgifter ved de nye opgaver.

Udligningsmetode: Nettoudligning

En kommunes udligningstilskud beregnes ud fra kommunens beregnede strukturelle underskud opgjort som forskellen mellem kommunens beregnede udgiftsbehov og kommunens skatteindtægter, beregnet ud fra en gennemsnitlig skatteprocent. Det strukturelle overskud eller underskud viser således, om en kommune er i stand til at finansiere sit udgiftsbehov ved opkrævning af skat med en gennemsnitlig skatteprocent.

En kommunes udgiftsbehov opgøres ud fra befolkningens alderssammensætning og den socio-økonomiske struktur i kommunen.

Udligningstilskuddet udgør 61 % af det beregnede strukturelle underskud. Hvis en kommune har et strukturelt overskud, betales i stedet et udligningsbidrag, som beregnes på samme måde som udligningstilskuddet.

Udligningstilskud til kommuner med højt strukturelt underskud

Ordningen indebærer, at der ydes et udligningstilskud til de kommuner, som har et strukturelt underskud over en vis størrelse. Hvis en kommunes strukturelle underskud pr. indbygger overstiger 95,0 % af det landsgennemsnitlige underskud pr. indbygger, ydes der tilskud til kommunen efter denne bestemmelse. Tilskuddet pr. indbygger udgør 32 % af den del af kommunens strukturelle underskud pr. indbygger, som overstiger ovennævnte grænse på 95 % af det landsgennemsnitlige underskud pr. indbygger. Udgifterne til ordningen finansieres af statens samlede tilskud til kommunerne.

I 2019 udgør tilskuddet på landsplan 7,2 mia. kr., mod 6,8 mia. kr. i 2018.

Beløbet for udligning og generelle tilskud vedrører *nettoudligningen*, hvor Herning Kommune modtager et nettoudligningstilskud på 1.010,7 mio. kr. 2019. Beløbet beror på en vurdering af udgiftsbehov contra indtægtsmuligheder.

En del af beløbet vedrører tilskud som ugunstigt stillet kommune. Som ovenfor nævnt er der tale om et tilskud, der udbetales til kommuner med et strukturelt underskud. Herning Kommunes tilskud udgør 102,9 mio. kr. i 2019 mod 105,9 mio. kr. i 2018. 58 (59 i 2018) af landets kommuner har i 2019 et strukturelt underskud. Nedenstående figur viser, hvilke kommuner, som har strukturelt underskud, og dermed har fået tilskud, og hvilke kommuner, som ikke har strukturelt underskud.

En del af bloktilskuddet er betinget af, at de kommunale budgetter og regnskaber overholder økonomiaftalen. Puljen andrager fortsat 3 mia. kr. på driftssiden. Det betingede tilskud udbetales først, når kommunerne over for ministeren har budgetlagt i overensstemmelse med aftalen.

Selskabsskat

Det kommunale provenu af selskabsskat udlignes i en særskilt udligning af selskabsskat, hvor 50 % af forskellen mellem en kommunes provenu af selskabsskat pr. indbygger og landsgennemsnittet udlignes. Det vil sige, at de kommuner, hvor provenuet af selskabsskat pr. indbygger er lavere end landsgennemsnittet, modtager et tilskud pr. indbygger svarende til 50 % af forskellen mellem kommunens provenu pr. indbygger og landsgennemsnittet. Der er budgetlagt med en indtægt på 23,4 mio. kr. i 2019 mod en indtægt på 12,7 mio. kr. i 2018.

Beskæftigelsestilskud

Udgifterne til ordningen findes på Serviceområde 17 Forsørgelse og Beskæftigelse. Til finansiering af denne udgift modtager kommunen i 2019 et bloktilskud på 110,6 mio. kr. – det såkaldte beskæftigelsestilskud.

Beskæftigelsestilskuddet for 2019 består af:

- Et grundtilskud, som svarer til den enkelte kommunes samlede tilskud i året to år før tilskudsåret, opreguleret til tilskudsårets forventede pris- og lønniveau, og som udgangspunkt med en generel regulering for ændringer i love og regler på de områder, der er omfattet af beskæftigelsestilskuddet.
- Et merudgiftsbehov, der for kommunerne under ét beregnes som forskellen mellem kommunernes grundtilskud og de skønnede kommunale nettoudgifter for tilskudsåret.

Der udmeldes et foreløbigt beskæftigelsestilskud til kommunerne i året før tilskudsåret. Beskæftigelsestilskuddet midtvejsreguleres i tilskudsåret og efterreguleres året efter tilskudsåret.

Merudgiftsbehovet er fordelt på kommunerne i forhold til bruttoledigheden for dagpengemodtagere (ledige, aktiverede og modtagere af uddannelsesydelse) i 2014.

Tabel 3.7: Udvikling i beskæftigelsestilskuddet og kommunale udgifter, 2013-2019

1.000 kr. (løbende priser)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Grundtilskud	197.856	165.348	192.132	158.652	151.344	134.004	125.964
Merudgiftsbehov	-20.520	-19.776	-54.960	-34.740	-36.084	-17.088	-15.360
Beskæftigelsestilskud i alt	177.366	145.572	137.172	123.912	115.260	116.916	110.604
Regnskab	186.425	156.077	155.625	137.956	133.198		
Forskel	-9.089	-10.505	-18.453	-14.044	-17.938		

Som det fremgår af tabellen har de kommunale udgifter gennem årene været større end beskæftigelsestilskuddet.

4 Driftsudgifter

Driftsudgifter er udgifter til drift af institutioner og udførelsen af service for borgere og virksomheder. Det kan for eksempel være undervisning i skolerne, pasning af børn, service overfor ældre og handicappede, forsørgelse af ledige, tilskud til idræts- og kulturelle aktiviteter samt vedligeholdelse og drift af infrastruktur.

Driftsudgifterne opdeles på forskellige serviceområder, og er nærmere beskrevet under de enkelte fagudvalg.

Tabel 4.1: Driftsrammer 2019-2022

1.000. kr. netto i 2019 PL	Budget 2019	Budgetoverslag		
		2020	2021	2022
Servicedriftsudgifter	3.534.138	3.500.226	3.493.991	3.503.226
Overførselsudgifter	1.148.021	1.170.137	1.183.630	1.194.453
Udgifter til forsikrede ledige	110.604	110.604	110.604	110.604
Aktivitetsbestemt medfinansiering	314.756	314.756	314.756	314.756
Refusion fra den centrale refusionsordning	-17.212	-17.212	-17.212	-17.212
Drift af ældreboliger	-32.021	-32.021	-32.021	-32.021
Driftsudgifter i alt	5.058.286	5.046.490	5.053.748	5.073.806
PL-reguleringer		120.892	231.265	342.501
Driftsudgifter i alt i løbende priser	5.058.286	5.167.382	5.285.013	5.416.307

Den samlede drift består af servicedriftsudgifter, udgifter til overførselsindkomster, udgifter til forsikrede ledige, aktivitetsbestemt medfinansiering, drift af ældreboliger samt indtægter fra den centrale refusionsordning, som det fremgår af ovenstående tabel.

FAKTA: Serviceudgifter

Serviceudgifterne er defineret som de samlede nettodriftsudgifter på hovedkonto 0-6 fratrukket:

- Nettodriftsudgifter på de brugerfinansierede områder
- Nettodriftsudgifter til overførsler (Overførselsudgifterne er defineret som følgende funktioner: Erhvervsgrunduddannelser, Daghøjskoler, Introduktionsprogram, -ydelse og repatriering, Personlige tillæg, Førtidspensioner, Sygedagpenge, Sociale formål, Kontant- og uddannelseshjælp, Kontanthjælp vedrørende visse gruppe af flygtninge, Aktiverede kontanthjælpsmodtagere, Boligyldelse til pensionister, Boligsikring, Særlig uddannelsesordning, Revalidering, Løntilskud til personer i fleksjob, Ressourceforløb og jobafklaringsforløb, Ledighedsydelse, Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats, Seniorjob til personer over 55 år samt Beskæftigelsesordninger.)
- Nettodriftsudgifter til forsikrede ledige
- Indtægter fra den centrale refusionsordning for særligt dyre enkeltsager
- Aktivitetsbestemt medfinansiering
- Drift af ældreboliger

FAKTA: Sanktionsmekanisme

Aftalen indebærer etablering af en udgiftsmekanisme, der fremadrettet skal sikre, at udgiftsudviklingen i den kommunale økonomi flugter med aftalerne. Udgiftsmekanismen medfører, at en del af bloktilskuddet er gjort betinget (3 mia. kr.), og som kun udløses, såfremt kommunerne under ét overholder det aftalte udgiftsniveau både budget- og regnskabsmæssigt.

5 Anlæg

Hovedtallene i anlægsbudgettet for 2019-2022 ses nedenfor. Der henvises i øvrigt til hæftet "Investeringsoversigt 2019-2022" hvori de enkelte projekter er nærmere beskrevet.

Tabel 5.1: Anlægsbudget 2019-2022

1.000 kr., 2019 PL	2019	2020	2021	2022
Byudvikling, Bolig- og miljøforanstaltninger	103.243	72.387	117.572	30.822
Transport og infrastruktur	31.187	29.352	31.573	36.585
Undervisning og kultur	77.845	36.906	47.908	35.816
Sociale opgaver og beskæftigelse	9.162	42.236	28.906	4.736
Fælles udgifter og administration	760	760	760	760
PL-reguleringer		3.633	5.922	9.133
I alt netto inkl. ældreboliger	222.197	185.274	232.641	117.852

Regeringen og KL's udmeldte bruttoramme er på 17,8 mia. kr. Der er aftalt sanktionsmulighed for anlægsbudgetterne under ét. Der er p.t. ingen sanktion på regnskabet, men det er i Aftale for kommunernes økonomi for 2019 blevet præciseret, at det er en central forudsætning for aftalen i 2019, at anlægsudgifter holdes indenfor niveauet på 17,8 mia. kr. både for budgetterne og regnskaberne. Derfor kan en regnskabssanktion komme på tale.

Omregnet til Herning-niveau svarer bruttorammen til ca. 266 mio. kr. brutto ekskl. ældreboliger.

Kommunens bruttoanlægsbudget for 2019 udgør 238 mio. kr.

6 Renter

Renteindtægterne består næsten udelukkende af renteindtægter af indestående i likvide midler og værdipapirer. I 2019 forventes en gennemsnitlig likviditet på ca. 899 mio. kr. og en forrentning på 2,0 %, hvilket forventes at medføre indtægter på 18 mio. kr.

Desuden består indtægterne af renter af kortfristede og langfristede tilgodehavender samt forrentning af materiel fra DRIFT. Disse indtægter er anslået til 3,3 mio. kr.

Renteudgifterne består af renter af lån vedrørende daginstitutioner, ældreboliger, lån til kvalitetsfundsprojekter og lignende. Udgifterne forventes at udgøre 12,1 mio. kr. i 2019, hvoraf renteudgifter til ældreboligerne udgør ca. 3,5 mio. kr.

Nedenfor i tabel 6.1 er vist Herning Kommunes samlede forventede renteindtægter og –udgifter.

Tabel 6.1: Forventede renteindtægter og -udgifter, 2019-2022

1.000 kr., løbende priser	Budget	Budgetoverslag		
	2019	2020	2021	2022
Renteindtægter	-27.456	-29.027	-28.401	-28.400
Renteudgifter	12.122	12.307	12.807	12.753
I alt	-15.334	-16.720	-15.594	-15.647

7 Afdrag på lån, lånoptagelser, gæld m.v.

Afdrag på optagne lån vedrører blandt andet ældreboliglån, daginstitutioner, plejehjem samt øvrig lånoptagelse.

Tabel 7.1: Afdrag på lån, tilgodehavende og finansforskydninger, 2019-2022

1.000 kr., løbende priser	Budget 2019	Budgetoverslag		
		2020	2021	2022
Lånoptagelse	-34.828	-23.519	-10.070	-34.929
Afdrag på optagne lån	52.656	54.048	55.532	54.827
Langfristede tilgodehavender	704	4.966	4.966	7.100
Afdrag på udlån, langfristede tilgodehavende	-950	-949	-948	-947
Finansforskydninger	7.769	25.400	25.400	25.400
I alt	25.351	59.946	74.880	51.451

Tabel 7.2: Specifikation af lånoptagelse, 2019-2022

1.000 kr. 2019 PL	2019	2020	2021	2022
Rosenholm	-17.724	0	0	0
Mosaikken	0	-11.802	0	0
Rehabiliteringscenter	-5.269	0	0	0
Kildehøj - aflastning	-11.256	-11.256	0	0
Plejecenter Herning C	0	0	0	-34.244
Blå Kors	0	0	-10.070	0
I alt lånoptagelse	-34.249	-23.058	-10.070	-34.244

Langfristede tilgodehavender i 2019 består primært af tilskud til Karup lufthavn, mens det er udgifter til indskud i Landsbyggefonden i forbindelse med opførelse af almene- og ungdomsboliger i overslagsårene, som er den største post.

I forbindelse med det politiske arbejdsgrundlag til budget 2014-2017 blev det aftalt, at der som minimum årligt skal afsættes 25 mio. kr. i Udviklingsfonden. Nedenstående tabel viser forbrug og opsparing for udviklingsfonden.

Tabel 7.3: Opsparing/forbrug – Udviklingsfonden, 2018-2022

1.000 kr. 2018 PL	2018	2019	2020	2021	2022
Primo beholdning	152.587	111.308	128.808	126.308	-2.192
Opsparing jf. politisk aftale	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000
Vækst og uddannelsesinitiativer	-10.000				
Fremtidens MCH	-40.279				
Herning+				-136.000	
Bredbåndsstrategi	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Brintbusser		-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Talentskole		-5.000	-25.000	-15.000	
NIDO	-15.000				
Ultimo beholdning	111.308	128.808	126.308	-2.192	20.308

Der blev ved budgetforliget i 2017 aftalt at afsætte henholdsvis 5 mio. kr. i 2017 og 10 mio. kr. i 2018 til vækst og uddannelsesinitiativer. Midlerne blev afsat til at støtte konkrete projekter, som har til formål at skabe de bedst mulige rammer i de lokale erhvervsvirksomheder.

Der er blevet afsat 15 mio. kr. til NIDO i 2018. Der er desuden blevet afsat 50 mio. kr. til Fremtidens MCH, hvoraf der i 2018 resterer ca. 40 mio.kr. I 2021 er der afsat 136 mio. kr. til købet af den gamle sygehusgrund i forbindelse med Herning+ projektet.

Ved budgetforliget i 2018 blev der afsat 1,5 mio. kr. fra 2019 og ti år frem til brintbusser ligesom der blev afsat en mio. kr. i 2018, 2019 og 2020 til at forbedre den digitale infrastruktur (Bredbåndsstrategi). Der blev ved budgetforliget 2019 afsat yderligere 1 mio. kr. til dette i 2021 og 2022. Desuden blev der ved budgetforliget i 2019 også afsat 45 mio. kr. over tre år til en Talentskole.

Nedenfor ses oversigt over Herning Kommunes forventede langfristede gæld for perioden 2018-2022

Tabel 7.4: Forventet udvikling i den langfristede gæld, 2018-2022

1000 kr. i løbende priser	2018	2019	2020	2021	2022
Primo	-946.625	-904.274	-885.867	-854.877	-809.415
Afdrag	46.903	52.656	54.048	55.532	54.827
Lånoptagelse	-4.552	-34.249	-23.058	-10.070	-34.244
Ultimo	-904.274	-885.867	-854.877	-809.415	-788.832

Det fremgår, at gælden med det nuværende budgetforslag forventes at blive nedbragt fra 904,3 mio. kr. i 2018 til 788,8 mio. kr. i 2022.

Tabel 7.5: Forventet udvikling i den langfristede gæld – ekskl. ældreboliger, 2018-2022

1000 kr. i løbende priser	2018	2019	2020	2021	2022
Primo	-306.898	-284.421	-261.761	-238.422	-214.331
Afdrag	22.477	22.660	23.339	24.091	22.635
Lånoptagelse	0	0	0	0	0
Ultimo	-284.421	-261.761	-238.422	-214.331	-191.696

Når der ses bort fra ældreboliglånene forventes det, at gælden nedbringes fra 284,4 mio. kr. i 2018 til 191,7 mio. kr. i 2022.

8 Forsyningsvirksomheder – renovation

Forsyningsvirksomhederne omfatter alene renovation. Området finansieres ved brugerbetaling, og skal økonomisk hvile i sig selv over en årrække.

Hovedtallene ses af nedenstående tabel.

Tabel 8.1: Forsyningsvirksomheder – nettodrift og – anlæg, 2019-2022

Netto 1.000 kr., 2018 PL	Budget 2019	Budgetoverslag		
		2020	2021	2022
Renovation – drift	-4.226	-476	3.351	3.351
Renovation – anlæg	7.635	32.687	6.450	0
I alt	3.409	32.211	9.801	3.351

Det enkelte års nettoresultat reguleres på mellemregningskonti på den finansielle status. Med det foreliggende budget forventes forsyningsvirksomhedernes mellemregningskonti at udvikle sig, som det fremgår af følgende oversigt.

Tabel 8.2: Forsyningsvirksomheder – mellemregning ultimo året, 2018-2022

Netto 1.000 kr., 2018 PL	2018	2019	2020	2021	2022
Primo saldo	-80.751	-69.368	-65.959	-33.748	-23.947
Bevægelse	11.383	3.409	32.211	9.801	3.351
Ultimo saldo	-69.368	-65.959	-33.748	-23.947	-20.596

Tabel 8.3: Investeringsforslag for 2019-2022

1.000 kr., 2018 PL	2019	2020	2021	2022
Udskiftning af affaldsbeholdere	0	25.052	0	0
Nederkærgård – genbrugsplads	7.635	7.635	0	0
Revision af komprimator til omlastest.	0	0	6.450	0
I alt, investering i perioden	7.635	32.687	6.450	0

Økonomisk politik for Herning Kommune

Den overordnede målsætning for den økonomiske politik er at skabe et grundlag for økonomisk frihed og handlekraft til realisering af ambitionsniveauet for Herning Kommune.

Målsætninger

Politikken indeholder en række langsigtede mål og hensigtserklæringer på såvel kort som langt sigt, der skal føre til fastholdelse og udvikling af en robust økonomi for Herning Kommune.

Effektivisering og planlægning

- Der skal løbende tages de nødvendige skridt til effektiviserings- og rationaliseringsgevinster på baggrund af:
 - a) Udnyttelse af stordriftsfordele
 - b) Organisatoriske – og styringsmæssige tiltag
 - c) Optimering af produktionsmetoder via digitalisering og administrativ forenkling
 - d) Optimering af balancen mellem offentlig leveringspligt og privat ansvar
 - e) Mål for det fremtidige serviceniveau
- For at skabe størst mulig handlefrihed skal den økonomiske planlægning være langsigtet

Balancekrav til resultatopgørelsen

- Der arbejdes med gennemarbejdede flerårsbudgetter, hvor der som minimum er balance over fire år på det skattefinansierede område
- Resultatet af den ordinære drift på det skattefinansierede område skal som minimum kunne dække nettoanlægsudgifter, indskud i Landsbyggefond, afdrag på lån, udviklingsfonden m.v.
- Jordforsyningen skal som udgangspunkt hvile i sig over årene
- Anlægsrammen på det skattefinansierede område prioriteres således, at der gives plads for yderligere nytænkning
- Værdien af kommunens aktiver sikres gennem tilstrækkelig vedligeholdelse

Skatteindtægter og takster

- Udskrivningsprocent og grundskyldspromille søges holdt uændret, medmindre der gennemføres større finansieringsomlægninger på landsplan
- Der indføres ikke dækningsafgift på erhvervsejendomme i perioden 2010 – 2013.
- Der tilstræbes lave og stabile takster på forsyningsområdet samt balance over årene

Lån og kassebeholdning

- Låneoptagelse er som hovedregel ikke et led i den almindelige finansiering af aktiviteter, bortset fra almene kommunale ældreboliger, sanerings- og byfornyelsesopgaver samt energisparende foranstaltninger
- Låneoptagelse herudover kan finde sted efter vurdering i hvert enkelt tilfælde af konkrete anlægsprojekter, byggende på en forretningsmæssig vurdering
- Gældsafvikling vedrørende øvrige lån skal som udgangspunkt ske således, at der altid afdrages mere end der optages
- Kassebeholdningens størrelse skal sikre økonomisk handlefrihed og uafhængighed af indgreb i økonomien (nye opgaver, øgede udgifter, ændret indtægtsgrundlag m.v.)
- Kassebeholdningen kan som udgangspunkt ikke finansiere tillægsbevillinger
- I perioden 2010 – 2013 bliver der hvert år tilført udviklingsfonden minimum 25 mio. kr.
- Styringen af finansielle aktiver og passiver sker indenfor rammerne af den Finansielle Politik for Herning Kommune

Overordnet økonomistyringsmodel

I Herning Kommune er styringsmodellen baseret på et mål - og rammestyringskoncept, hvor styringen sker gennem overordnede målsætninger og økonomiske rammer.

De bærende værdier for styringen er professionalisme, økonomisk sans, god dømmekraft og udfoldelsesfrihed.

- Det budgetmæssige ansvar skal følges af kompetencen til at udmønte de nødvendige handlinger indenfor det pågældende serviceområde. Der er således som udgangspunkt tale om fuld økonomisk og beslutningsmæssig decentralisering
- Som udgangspunkt decentraliseres den økonomiske og beslutningsmæssige kompetence til den enkelte institution for at styrke det lokale driftsansvar
- Der gennemføres to årlige politiske budgetopfølgninger med det for formål, at de nødvendige budgettilpasninger sker rettidigt i forhold til god økonomistyring

- Fagudvalgene har ansvaret for budgetoverholdelse og løbende budgetopfølgning
- Der udarbejdes løbende økonomisk afrapportering til direktionen
- Værdier i budgetprocessen er
 - a) Åbenhed og dialog
 - b) Forudsigelighed og troværdighed
 - a) Rettighed og tid til proces
 - b) Gennemskelighed

BEVILLINGSREGLER

Bevillingsmyndighed

I forbindelse med budgetternes endelige vedtagelse skal følgende regler for årsbudgettets overholdelse fremhæves:

Styrelseslovens § 40: "Årsbudgettet afgiver i den form, hvori det endeligt er vedtaget af kommunalbestyrelsen, den bindende regel for størrelsen af næste års kommunale skatteudskrivning. De poster på årsbudgettet, hvortil kommunalbestyrelsen ved årsbudgettets vedtagelse har taget bevillingsmæssig stilling, jf. § 38, stk. 2, afgiver tillige den bindende regel for næste års kommunale forvaltning.

Stk. 2. Bevillingsmyndigheden er hos kommunalbestyrelsen. Foranstaltninger, der vil medføre indtægter eller udgifter, som ikke er bevilget i forbindelse med vedtagelsen af årsbudgettet, må ikke iværksættes, før kommunalbestyrelsen har meddelt den fornødne bevilling. Dog kan foranstaltninger, der er påbudt ved lov eller anden bindende retsforordning, om fornødent iværksættes uden kommunalbestyrelsens forudgående bevilling, men bevilling må da indhentes snarest muligt. Endvidere kan kommunalbestyrelsen bemyndige økonomiudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Stk. 3. Enhver tillægsbevilling skal angive, hvorledes den bevilgede udgift skal dækkes

Byrådet har bemyndiget Økonomi- og Erhvervsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling. Bemyndigelsen omfatter alene henholdsvis drift til drift og anlæg til anlæg. Det er endvidere forudsat, at Økonomi- og Erhvervsudvalgets beslutning om tillægsbevilling træffes efter forudgående dialog med de pågældende udvalg.

Bevillingsbinding

Herning Kommunes bevillingsniveau er fastlagt på følgende serviceområder:

<u>Serviceområder</u>	<u>Fagudvalg</u>
1 Byggemodning	Økonomi- og Erhvervsudvalget/ Teknik- og Miljøudvalget
2 Arealerhvervelser/salgsindtægter	Økonomi- og Erhvervsudvalget
3 Kommunale ejendomme	Teknik- og Miljøudvalget / Byplanudvalget
4 Grønne områder	Teknik- og Miljøudvalget
5 Miljøforanstaltninger	Teknik- og Miljøudvalget
7 Renovation	Teknik- og Miljøudvalget

8	Driftsselskaber	Økonomi- og Erhvervsudvalget / Teknik- og Miljøudvalget
9	Trafik	Teknik- og Miljøudvalget / Byplanudvalget
10	Dagtilbud for børn	Børne- og Familieudvalget
11	Idræt og Fritid	Økonomi- og Erhvervsudvalget/ Kultur- og Fritidsudvalget
12	Folke- og Ungdomsskoler	Børne- og Familieudvalget
13	Handicap og Psykiatri	Social- og Sundhedsudvalget
14	Bibliotek	Kultur- og Fritidsudvalget
15	Kultur	Økonomi- og Erhvervsudvalget / Kultur- og Fritidsudvalget
16	Børn og Familie	Børne- og Familieudvalget
17	Forsøgelse og beskæftigelse	Beskæftigelsesudvalget
18	Sundhed og Ældre	Social- og Sundhedsudvalget
19	Forebyggelse	Forebyggelsesudvalget
20	Administration m.m.	Økonomi- og Erhvervsudvalget
21	Renteindtægter	Økonomi- og Erhvervsudvalget
22	Renteudgifter	Økonomi- og Erhvervsudvalget
23	Kurstab/kursgevinster	Økonomi- og Erhvervsudvalget
24	Finansforskydninger	Økonomi- og Erhvervsudvalget
25	Afdrag på lån, langfristede tilgodehavender	Økonomi- og Erhvervsudvalget
26	Udlån, langfristede tilgodehavender	Økonomi- og Erhvervsudvalget
27	Afdrag på optagne lån	Økonomi- og Erhvervsudvalget
28	Optagne lån	Økonomi- og Erhvervsudvalget
29	Tilskud og udligning	Økonomi- og Erhvervsudvalget
30	Skatter	Økonomi- og Erhvervsudvalget

Driftsbevillinger

Byrådet meddeler en nettobevilling til hver af serviceområderne 1 - 20 og bruttobevillinger til serviceområderne 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29 og 30.

Serviceområderne 23 og 24 skal der ikke tages bevillingsmæssig stilling til, da disse poster indgår i budgettet med henblik på opfyldelse af den finansielle funktion, dvs. for at budgettet kan danne grundlag for byrådets vurdering og stillingtagen til, hvorledes den samlede kommunale aktivitet skal finansieres.

Budgetomplaceringer

Behandles i fagudvalg

Budgetomplacering inden for det enkelte serviceområde.

Budgetomplaceringer, foretaget af fagudvalgene, registreres af fagforvaltningerne.

Der må ikke foretages budgetomplaceringer af budgetbeløb, såfremt det strider mod overordnede mål fastsat af byrådet.

Indsatsområderne kan være fastlagt i såvel planer som bemærkninger til budgettet, eller ved konkret beslutning i den enkelte sag.

Behandles administrativt

Teknisk-administrative budgetomplaceringer inden for det enkelte serviceområde, eksempelvis omplaceringer grundet kontoplanændringer, omplaceringer på institutioner omfattet af økonomisk decentralisering kan foretages af den enkelte forvaltning. Tillægsbevillinger/budgetomplaceringer af beløb fra centrale puljer (f.eks. forsikringer, pensionsforsikringspulje, barselsudligningspulje, pulje vedr. fleks- og skånejob og lignende) kan ske mellem serviceområderne kan foretages uden byrådets godkendelse af Koncern Økonomi.

Byrådsbeslutninger:

Registreringer – tillægsbevillinger, genbevillinger og omplaceringer m.v. - af Byrådsbeslutninger foretages af Koncern Økonomi.

Overførselsadgang/låneadgang

Fagudvalgene har mulighed for at overføre eventuelle opsparede budgetbeløb inden for hvert serviceområde fra budgetåret til efterfølgende år. I forbindelse med Byrådets behandling af overførslen skal der foreligge en redegørelse fra fagudvalget for, hvad overførslen konkret skal anvendes til, og overførslen må ikke omfatte almindelige saldooverførsler.

Fagudvalgene har mulighed for, inden for hvert serviceområde, at låne af næste års budget under forudsætning af, at Byrådet godkender lånet. I forbindelse med Byrådets behandling af lånet skal der foreligge en redegørelse fra fagudvalget for, hvad lånet konkret skal anvendes til. Ikke ansøgte lån vil som hovedregel blive behandlet som "lån" af næste års budget.

Overførselsadgangen/låneadgangen skal på børneområdet, skoleområdet og ældreområdet og andre områder omfattet af selvforvaltningsaftaler/aftaler om økonomisk decentralisering opgøres excl. institutionerne, da reglerne for institutionernes adgang til at overføre/låne fremgår af retningslinier for selvforvaltning/økonomisk decentralisering.

For de finansielle hovedkonti, 7 og 8, er der generelt ikke mulighed for at overføre opsparede budgetbeløb fra et år til et andet eller adgang til at låne af næste års budget.

Anlægsbevillinger

Hovedreglen for anlægsbevillinger er at Byrådet skal søges om særskilt anlægsbevilling til hvert enkelt anlægsprojekt. Anlægsbevillingen til etårige projekter, som er optaget i budgettets investeringsoversigt, kan bevilges i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Byrådet kan søges om en rammeanlægsbevilling når anlægsprojektet opfylder følgende forudsætninger:

- beløbsmæssigt mindre omfang.
- er nært beslægtede (samme projekttype)
- kan afsluttes inden for det pågældende budgetår eller udgør veldefinerede projekter.

Hvis ovennævnte tre betingelser ikke er opfyldt, skal byrådet søges om en særskilt anlægsbevilling til det enkelte projekt.

Når der skal "frigives" budgetbeløb vedr. udlån og låneoptagelse på serviceområderne 26 og 28, gælder de samme regler som ved frigivelse af anlægsbevillinger.

Det er en forudsætning for anlægsbevillingens udnyttelse, at der i budgettet er afsat rådighedsbeløb til afholdelse af de med anlægsarbejder forbundne udgifter og indtægter.

Budgetomplaceringer

Fagudvalgene kan foretage budgetomplacering mellem ikke-frigivne rådighedsbeløb inden for det enkelte serviceområde under forudsætning af, at projekternes iboende præmisser ikke ændres.

Ændring af et frigivet rådighedsbeløb skal godkendes af byrådet.

Overførselsadgang/låneadgang

Fagudvalgene kan overføre såvel uforbrugte ikke-frigivne rådighedsbeløb som uforbrugte rådighedsbeløb vedr. bevilgede anlæg under forudsætning af, at Byrådet godkender overførslen.

Fagudvalgene har ligeledes mulighed for, at låne af næste års budget under forudsætning af, at Byrådet godkender lånet. I forbindelse med Byrådets behandling af lånet skal der foreligge en redegørelse fra fagudvalget for, hvad lånet konkret skal anvendes til.

RESULTATOPGØRELSE

1.000 kr.	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021	Budget 2022
INDTÆGTER: (statsgaranti)				
30 Skatter	-3.908.526	-4.024.424	-4.150.818	-4.275.907
29 Generelle tilskud excl. besk.tilskud	-1.151.561	-1.166.672	-1.163.916	-1.175.324
29 Ekstraordinær finansieringstilskud	-81.336	-65.000	-35.000	-15.000
29 Beskæftigelsestilskud	-110.604	-112.816	-115.072	-117.374
29 Udviklingsbidrag til regionerne	12.022	10.008	10.264	10.523
Skatter og generelle tilskud i alt	-5.240.005	-5.358.904	-5.454.543	-5.573.082
DRIFTSUDGIFTER:				
Økonomi- og Erhvervsudvalget:	565.676	565.046	561.601	561.016
08 Driftsselskaber	266	264	263	263
11 Idræt og fritid	2.623	4.663	3.893	5.545
15 Kultur	19.251	18.468	18.410	18.410
20 Administration mm	543.536	541.651	539.035	536.798
Teknik- og Miljøudvalget:	182.709	178.693	175.858	175.858
01 Byggemodning	-228	-228	-226	-226
03 Kommunale ejendomme mm	13.400	11.334	9.017	9.017
04 Grønne områder	28.821	28.801	28.676	28.676
05 Miljøforanstaltninger	3.913	3.898	3.895	3.895
08 Driftsselskaber	-2.107	-2.107	-2.107	-2.107
09 Trafik	138.910	136.995	136.603	136.603
Byplanudvalget:	692	690	688	688
03 Kommunale ejendomme mm	692	690	688	688
Børne- og Familieudvalget:	1.472.137	1.444.638	1.439.340	1.443.852
10 Dagtilbud for børn	438.879	430.941	431.418	436.385
12 Folke- og ungdomsskoler	777.936	759.790	754.737	754.282
16 Børn og familie	255.322	253.907	253.185	253.185
Social- og Sundhedsudvalget:	1.043.469	1.043.114	1.046.268	1.053.222
13 Handicap og Psykiatri	380.266	381.392	380.329	380.329
18 Sundhed og Ældre	663.203	661.722	665.939	672.893
Beskæftigelsesudvalget:	1.272.543	1.299.814	1.317.032	1.327.855
17 Forsørgelse og beskæftigelse	1.272.543	1.299.814	1.317.032	1.327.855
Kultur- og Fritidsudvalget:	201.391	195.142	193.625	191.979
11 Idræt og fritid	105.641	102.183	101.028	99.379
14 Biblioteker	40.654	39.808	39.792	39.777
15 Kultur	55.096	53.151	52.805	52.823
Forebyggelsesudvalget	319.669	319.353	319.336	319.336
19 Forebyggelse	319.669	319.353	319.336	319.336
Driftsudgifter i alt	5.058.286	5.046.490	5.053.748	5.073.806
Skønnede pris- og lønreguleringer		120.892	231.265	342.501
Driftsudgifter ialt	5.058.286	5.167.382	5.285.013	5.416.307
RENTER:				
21 Renteindtægter	-27.456	-29.027	-28.401	-28.400
22 Renteudgifter	12.122	12.307	12.807	12.753
Renter m.v. i alt	-15.334	-16.720	-15.594	-15.647
Resultat af skattefinansieret drift	-197.053	-208.242	-185.124	-172.423

ANLÆGSUDGIFTER:				
Økonomi- og Erhvervsudvalget:	4.776	2.552	2.402	2.412
02 Arealerhvervelser/salgsindtægter	1.170	1.170	1.170	1.170
15 Kultur (incl. Fremtidens MCH)	1.985	102	102	102
20 Administration mm	1.621	1.280	1.130	1.140
Teknik- og Miljøudvalget:	31.176	39.015	25.841	25.174
03 Kommunale ejendomme mm	9.659	12.833	12.922	10.980
04 Grønne områder	4.776	3.756	3.756	2.736
09 Trafik	16.741	22.426	9.163	11.458
Byplanudvalget:	14.752	3.162	8.742	3.489
03 Kommunale ejendomme mm	1.326	1.836	1.836	1.683
09 Trafik	13.426	1.326	6.906	1.806
Børne- og Familieudvalget:	62.359	72.234	36.836	28.306
10 Dagtilbud for børn	12.530	36.930	1.530	4.430
12 Folke- og ungdomsskoler	48.503	35.304	35.306	23.876
16 Børn og Familie	1.326	0	0	0
Social- og Sundhedsudvalget:	50.592	39.003	34.376	55.311
13 Handicap	28.233	23.805	27.070	0
18 Ældre og handicappede	22.359	15.198	7.306	55.311
Kultur- og Fritidsudvalget:	46.832	19.839	24.602	11.940
11 Idræt og fritid	46.332	18.339	21.102	9.502
14 Biblioteker	0	0	0	1.938
15 Kultur	500	1.500	3.500	500
Anlægsudgifter ialt	210.487	175.805	132.799	126.632
Skønnede pris- og lønreguleringer (2%, 2%, 2%)		3.516	5.312	7.598
Anlægsudgifter i alt	210.487	179.321	138.111	134.230

HERNING +				
Økonomi- og Erhvervsudvalget:	0	0	78.661	-43.504
02 Arealerhvervelse udgifter	0	0	136.000	0
02 Arealerhvervelse indtægter	0	0	-57.339	-43.504
Teknik- og Miljøudvalget:	0	0	8.844	10.874
03 Kommunale ejendomme mm	0	0	8.844	10.874
Byplanudvalget:	1.020	5.600	15.504	23.321
09 Trafik	1.020	5.600	15.504	23.321
Herning+ anlæg i alt	1.020	5.600	103.009	-9.309
Skønnede pris- og lønreguleringer (2%, 2%, 2%)		112	974	2.052
Herning+ anlæg i alt	1.020	5.712	103.983	-7.257

Resultat af samlede anlægsudgifter	211.507	185.033	242.094	126.973
---	----------------	----------------	----------------	----------------

JORDFORSYNING:				
Byggemodning - TMU	48.946	65.796	65.056	61.571
Salgsindtægter - ØKE	-38.256	-65.560	-74.145	-70.175
Jordforsyning i alt	10.690	236	-9.089	-8.604
Skønnede pris- og lønreguleringer (2%, 2%, 2%)		5	-364	-516
Jordforsyning netto	10.690	241	-9.453	-9.120

Resultat af skattefinansieret område	25.144	-22.968	47.517	-54.570
---	---------------	----------------	---------------	----------------

FORSYNINGSVIRKSOMHEDER:				
07 Renovation - drift	-4.226	-476	3.351	3.351
07 Renovation - anlæg	7.635	32.687	6.450	0
Udgifter ialt	3.409	32.211	9.801	3.351
Forsyningsvirksomhed i alt	3.409	32.211	9.801	3.351

Resultat af drift og anlæg	28.553	9.243	57.318	-51.219
-----------------------------------	---------------	--------------	---------------	----------------

LIKVIDITETSPÅVIRKNING:				
Resultat jf. ovenfor	28.553	9.243	57.318	-51.219
28 Optagelse af lån	-34.828	-23.519	-10.070	-34.929
27 Afdrag på optagne lån	52.656	54.048	55.532	54.827
Ændringer af kortfristede tilgodehavender og gæld samt langfristede tilgodehavender (øvrige finansforskydninger):				
24 Finansforskydninger	7.769	25.400	25.400	25.400
25 Afdrag på udlån, langfristede tilgodehavender	-950	-949	-948	-947
26 Udlån, langfristede tilgodehavender	704	4.966	4.966	7.100
ÆNDRING AF LIKVIDITET	53.904	69.189	132.198	232

Hovedoversigt til budget

Tekst (beløb i 1.000 kr.)	Budget 2019		Budget 2020		Budget 2021		Budget 2022	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
A. DRIFTSVIRKSOMHED (inkl refusion)								
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	164.377	-112.862	161.379	-112.578	158.895	-112.525	158.932	-112.562
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	75.069	-79.295	78.819	-79.295	77.983	-74.632	77.983	-74.632
2. Transport og infrastruktur	160.222	-17.790	158.257	-17.740	157.814	-17.689	157.814	-17.689
3. Undervisning og kultur	1.164.610	-114.884	1.133.025	-105.807	1.142.589	-118.961	1.138.449	-115.270
Heraf refusion	0	-5.071	0	-5.061	0	-5.456	0	-5.456
4. Sundhedsområdet	415.112	-2.680	414.192	-1.906	414.117	-2.094	412.917	-894
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	3.666.686	-789.114	3.680.286	-785.176	3.693.896	-782.178	3.710.942	-776.480
Heraf refusion	0	-363.629	0	-363.965	0	-363.970	0	-361.993
6. Fællesudgifter og administration mv.	547.263	-22.654	545.139	-22.581	542.393	-22.509	540.156	-22.509
Driftsvirksomhed i alt	6.193.339	-1.139.279	6.171.097	-1.125.083	6.187.687	-1.130.588	6.197.193	-1.120.036
Heraf refusion	0	-368.700	0	-369.026	0	-369.426	0	-367.449
B. ANLÆGSVIRKSOMHED								
0. Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	157.365	-54.122	153.953	-81.566	251.742	-134.170	147.187	-116.365
1. Forsyningsvirksomheder m.v.	7.635	0	32.687	0	6.450	0	0	0
2. Transport og infrastruktur	31.187	0	29.352	0	31.573	0	36.585	0
3. Undervisning og kultur	80.845	-3.000	36.906	0	47.908	0	35.816	0
5. Sociale opgaver og beskæftigelse	9.162	0	42.236	0	28.906	0	4.736	0
6. Fællesudgifter og administration mv.	760	0	760	0	760	0	760	0
Anlægsvirksomhed i alt	286.954	-57.122	295.894	-81.566	367.339	-134.170	225.084	-116.365
Pris- og lønstigninger vedr. hovedkonto 0-6	0	0	143.205	-18.679	272.765	-35.578	404.380	-52.745
Pris- og lønstigninger vedr. hovedkonto 0-6	0	0	143.205	-18.679	272.765	-35.578	404.380	-52.745
C. RENTER (7.22.05 - 7.58.78)	12.122	-27.456	12.307	-29.027	12.807	-28.401	12.753	-28.400
D. FINANSFORSKYDNINGER	0	0	0	0	0	0	0	0
Førogelse i likvide aktiver (8.22.01 - 8.22.11)	0	0	0	0	0	0	0	0
Øvrige balanceforskydninger (8.25.12 - 8.52.62)	8.123	-600	30.017	-600	30.018	-600	32.153	-600
D. Finansforskydninger i alt	8.123	-600	30.017	-600	30.018	-600	32.153	-600
E. AFDRAG PÅ LÅN (8.55.63 - 8.55.79)	52.656	0	54.048	0	55.532	0	54.827	0
SUM (A + B + C + D + E)	6.553.194	-1.224.457	6.706.568	-1.254.955	6.926.148	-1.329.337	6.926.390	-1.318.146
F. FINANSIERING								
Forbrug af likvide aktiver (8.22.01 - 8.22.11)		-53.904		-69.189		-132.198		-232
Optagne lån (8.55.63 - 8.55.79)	0	-34.828	0	-23.519	0	-10.070	0	-34.929
Tilskud og udligning (7.62.80 - 7.62.86)	86.500	-1.417.979	86.433	-1.420.913	88.537	-1.392.261	89.175	-1.386.351
Refusion af købsmoms (7.65.87)								
Skatter (7.68.90 - 7.68.96)	330	-3.908.856	339	-4.024.764	348	-4.151.167	357	-4.276.263
Finansiering i alt	86.830	-5.415.567	86.772	-5.538.385	88.885	-5.685.696	89.532	-5.697.776
BALANCE	6.640.024	-6.640.024	6.793.340	-6.793.340	7.015.033	-7.015.033	7.015.922	-7.015.922

Artsoversigt til budget

Hele 1.000 kr.	Budget 2019	
	Udgifter	Indtægter
1 Lønninger	2.637.542	
1.1 Lønninger	2.627.394	
1.2 Barselsudligningspulje	-150	
1.5 Kursusgodtgørelse m.v.	1.417	
1.6 Personaleforsikringer	13.843	
1.8 Løntilskud mv.	-4.962	
2 Varekøb	231.684	
2.2 Fødevarer	18.189	
2.3 Brændsel og drivmidler	60.612	
2.6 Køb af jord og bygninger	10.001	
2.7 Anskaffelser	8.835	
2.9 Øvrige varekøb	134.047	
4 Tjenesteydelser m.v.	2.406.237	
4.0 Tjenesteydelser uden moms	405.682	
4.5 Entreprenør- og håndværkerydelser	393.941	
4.6 Betalinger til staten	716.894	
4.7 Betalinger til kommuner	171.868	
4.8 Betalinger til regioner	388.599	
4.9 Øvrige tjenesteydelser m.v.	329.253	
5 Tilskud og overførsler	1.204.830	
5.1 Tjenestemandspensioner m.v.	11.370	
5.2 Overførsler til personer	956.800	
5.9 Øvrige tilskud og overførsler	236.660	
6 Finansudgifter	105.827	
6 Finansudgifter	105.827	
7 Indtægter		-790.060
7.1 Egne huslejeindtægter		-75.351
7.2 Salg af produkter og ydelser		-245.951
7.6 Betalinger fra staten		-1.200
7.7 Betalinger fra kommuner		-239.278
7.8 Betalinger fra regioner		-20.813
7.9 Øvrige indtægter		-207.467
8 Finansindtægter	53.904	-5.849.964
8.0 Finansindtægter	53.904	-4.025.644
8.6 Statstilskud		-1.824.320
Total	6.640.024	-6.640.024

